

De communistische partijen tegenover de verdieping van de crisis van het kapitalistisch systeem

Algemene conclusies

Internationaal Communistisch Seminarie van Brussel, 2010

Marxistische Studies Nr. 92, 2010

Verdieping van de crisis van het systeem

1. In de Verklaring van het Internationaal Communistisch Seminarie^[1] van 2009 werd het volgende vastgesteld: "Het kapitalistisch systeem staat tegenover de ergste crisis sinds de depressie van 1920. Het gaat hier niet om een voorbijgaande en conjuncturele terugval, maar om een veralgemeende crisis van het kapitalistisch systeem, die geworteld is in de productiesfeer. Deze crisis zal lang en diep zijn, en we zijn nog maar bij het begin." De feiten bevestigen deze voorspelling. Een veralgemeende crisis blijft de hele planeet treffen, zowel de belangrijkste imperialistische centra (Verenigde Staten, Europese Unie, Japan), als het merendeel van de andere landen, in het bijzonder de overheerste landen.

De kapitalistische globalisering toont haar achilleshiel: ze globaliseert eveneens de kapitalistische crisissen en dat veel vlugger en globaler dan in de jaren dertig van vorige eeuw.

2. Het is een kenmerk van het kapitalistisch systeem om steeds de winstvoet te herstellen door een aanval te doen op de salarissen en de werkloosheid te verhogen. Wij zijn volop in een periode van herstructureringen, delokalisaties, sluitingen en ontslagen. Door deze herstructureringen recupereren de industriële monopolies en banken hun fondsen en herstellen ze hun winstvoet. Nog meer dan gewoonlijk versterken de groten zich in tijden van crisis op de rug van de kleinen. Miljoenen werknemers en werkneemsters, arbeiders en arbeidsters in de steden en op het platteland worden op straat gegooid en de lonen gaan onverbiddeijk omlaag. Sinds 2008 werden wereldwijd 50 miljoen werkers ontslagen en het aantal "werkende armen" neemt zeer snel toe. In de OESO-landen treft de toename van de werkloosheid vooral de jongeren die in onzekere banen aangenomen werden. In de eurozone is 20 % van de jongeren onder de 25 jaar werkzoekend, met een record van 40 % in Spanje. Zo ontdekt een hele generatie de keerzijde van de superflexibele tewerkstelling. In deze crisis en in het offensief van het kapitaal komt in het bijzonder de uitbuiting van de vrouw tot uiting. Vele alleenstaande vrouwen met of zonder kinderen leven onder de armoedegrens wegens onzeker, deeltijds of tijdelijk werk. De werkneemsters zijn sterk vertegenwoordigd in de beroepssectoren met lage lonen, met specifieke vrouwenberoepen en met contracten van bepaalde duur.

3. Overal ter wereld heeft de crisis de kloof tussen rijken en armen verbreed. De landen van het Zuiden zijn de eerste slachtoffers van de crisis die de imperialistische centra veroorzaakten en beheren. Het merendeel van deze landen is afhankelijk van de productie van grondstoffen en van landbouwproducten bedoeld voor de export; maar enkele voeren afgewerkte of halfafgewerkte producten uit. De voorwaarden die het IMF, de WHO, de Verenigde Staten en de Europese Unie opdringen, vernietigen het industriële weefsel en de landbouw van die landen en onderwerpen hen aan de

dominantie van transnationale maatschappijen, waardoor die landen steeds afhankelijker worden van de economische conjunctuur van de ontwikkelde wereld. Ze bevinden zich nu in de verschrikkelijke situatie waarin de bestellingen op drastische wijze verminderen en de uitvoerprijzen dalen, terwijl de invoerprijzen stijgen en de internationale kredietvoorwaarden steeds strenger worden. Deze kwetsbaarheid drijft hen eens te meer naar een vicieuze cirkel van leningen, schulden en nieuwe dictaten van de imperialistische gebieden. De arme werkers en landbouwers en de middenklasse ondergaan een snelle toename van werkloosheid, en onzekerheid en uitsluiting.

De Millenniumdoelstellingen, die de extreme armoede tegen 2015 willen halveren, evolueren in tegenovergestelde zin. In 2009 leefden volgens de Verenigde Naties 90 miljoen meer mensen in ellende dan vóór de crisis en leden meer dan één miljard mensen honger, tegenover 840 miljoen in 1990. In India bijvoorbeeld, een "opkomende economie", moet 77 % van de bevolking - hetzij 836 miljoen mensen - het momenteel stellen met minder dan 20 roepies (0,5 euro) per dag. In datzelfde India is het aantal dollarmiljardairs in 2009 verdubbeld; 52 miljardairs beschikken samen over een fortuin van 276 miljard dollar, één vierde van het bbp.

4. De meest verwoestende effecten stellen we vast in het merendeel van de Afrikaanse landen. Door het ontbreken van sterke verzets-, volks- en progressieve krachten dringen de imperialistische machten er zonder de minste terughoudendheid hun draconische maatregelen op. De toegevingen die de imperialisten in de jaren zestig aan de compradoreburgerij deden, zijn sterk ingekrompen en onder voogdij plaatsen is weer aan de orde van de dag. De staatstoelagen voor de prijzen van het basisvoedsel worden afgeschaft, de prijzen swingen de pan uit, de privatiseringen zijn legio en de staat verwaarloost het onderwijs en de gezondheidszorg. De zogenaamde interetnische oorlogen zijn in werkelijkheid roofoorlogen. Ze versluieren de manoeuvres van de multinationals van de imperialistische wereld, die zich meester willen maken van de enorme natuurlijke rijkdommen, voornamelijk van de energiebronnen.

5. Een belangrijk verschil met de financiële krach van 1929 is de onmiddellijke en massale overheidstussenkomst. De staten van de imperialistische wereld telden bijna 3.000 miljard dollar neer om het uiteenspatten van het financieel systeem te voorkomen; even zoveel staatsgaranties werden aan de banken toegekend. Fabelachtige sommen gingen onder de vorm van "heropstartplannen" naar de industriële monopolies. Zo kon men voorlopig een deflatieperiode vermijden.

Maar het oog van de cycloon van de economische crisis heeft zich verplaatst naar het niveau van de kapitalistische staten. Talrijke staten kampen met budgettaire tekorten die 5 % en zelfs 10 % van het bbp overschrijden, en de schuldenlast van de meeste kapitalistische staten is pijlsnel gestegen.

6. De Griekse crisis betekent een globaal risico voor de kapitalistische wereld, want ze kan een nieuwe financiële krach ontketenen. Ze riskeert uit te zaaien naar andere Europese staten: eerst naar Spanje en Portugal en daarna naar Ierland, Italië, Groot-Brittannië en België en zelfs naar Frankrijk. Als de besmetting uitbreidt, kan de crisis het overleven van de Europese munt bedreigen.

De crisis heeft de kloof tussen de sterke en machtige staten van de Europese Unie en de zwakkere staten van Zuid- en Oost-Europa verbreed. De nationalistische reflex versterkt nog de tegenstellingen. De Duitse staat stond voor een dilemma: alle hulp weigeren aan

een staat in moeilijkheden kon de euro in gevaar brengen, wat op zijn beurt de Duitse overheersing binnen de EU ernstig zou aantasten. Uiteindelijk heeft Duitsland ingestemd met een stabilisatiefonds van 750 miljard euro, ingebracht door de Europese Unie en het IMF, om de verzwakte eurostaten te helpen. Dit toont aan dat het belang van de Europese monopolies altijd primeert. Zij hebben de Europese Unie en de euro nodig voor hun concurrentiestrijd met de Verenigde Staten, Japan en China. Zij hebben de euro nodig als dwangbuis om een strikte discipline op te leggen aan de landen van de eurozone.

Maar de tegenstellingen zijn niet verdwenen. De Duitse regering weigert om haar uitermate agressieve lageloonpolitiek te herzien, die voordelig is voor de Duitse monopolies en waarmee ze haar positie van grootste of op één na grootste uitvoerland op wereldvlak kan behouden. De regering-Merkel zet zo de politiek van haar sociaaldemocratische voorganger Schröder voort, wat de hele Europese constructie in gevaar brengt. Om het uiteenspatten van de Europese Unie te beletten, dringt de Duitse regering haar strenge antisociale voorwaarden op aan de hele Europese Unie. Ze eist een versterking van het Stabiliteitspact en van de Maastrichtnormen en ze eist een sanctie indien die normen niet toegepast worden. Nauwelijks twee maanden na de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon wordt het duidelijk waartoe de uitbreiding van de macht van de Europese instanties dient. De Europese sociaaldemocratie bejubelde het Verdrag als een overwinning voor de democratie, maar nu blijkt dat het dient om de lidstaten meer discipline en de werknemers bezuinigingsdictaten op te leggen. In naam van de redding van de euro wordt de Europese politiek gehegroepeerd rond de belangen van het financieel kapitaal.

7. Griekenland is momenteel het antiarbeiderslaboratorium van de Europese Unie. De extreem strenge maatregelen die de sociaaldemocratische PASOK-regering oplegt, betekenen een gemiddeld inkomensverlies van 30 % voor de Griekse werkers: drastische besparingen ten koste van de ambtenaren, vermindering van de pensioenen en verhoging van de pensioenleeftijd, verhoging van indirecte belastingen en taksen, flexibiliteit en nieuwe geschenken voor de werkgevers in naam van de werkgelegenheid, antivolkse hervormingen in de financiering van de gezondheidszorg en het onderwijs en een versnelde privatisering van de publieke sector. De sociaaldemocratische partij PASOK dient de belangen van de monopolistische wereld; ze is de meest geschikte partij om de draconische sociale terugval te doen aanvaarden. Als deze maatregelen worden uitgevoerd, zullen ze het Griekse volk doen leegbloeden. Dezelfde waaier aan antisociale maatregelen vinden we ook in andere landen terug. De maatregelen dienen om de uitbuiting te versterken en het monopolistisch kapitaal op de rug van de werknemers te hulp te snellen. Terwijl het volk vandaag lijdt, speculeren speculatieve fondsen en financiële instellingen, die hun overleven te danken hebben aan de edelmoedige tussenkomst van de staten, zonder scrupules tegen deze staten. Wat eveneens bewijst dat deze financiële gieren nog altijd over de totale vrijheid van handelen beschikken, ondanks alle rampen die ze ontketend hebben. Een mooi voorbeeld van de verdorvenheid van het kapitalistisch systeem!

8. De wereldwijde crisis van overproductie is verre van opgelost. Aan de basis van de overproductiecrisis ligt de tegenstelling tussen de groeiende productiecapaciteit enerzijds, en de relatieve daling van de koopkracht van de massa's, anderzijds. Deze tegenstelling is onvermijdelijk onder de voorwaarden van de kapitalistische reproductie, waar een kleine minderheid van de bevolking de productiemiddelen bezit en zich verrijkt door de uitbuiting van de grote meerderheid. De bron van de crisis ligt in de aard van het

systeem. De diepe bron ligt in de tegenstelling tussen het sociaal karakter van de productie en de private inbezitneming van haar product, resultaat van de private eigendom van de productiemiddelen.

Voor het kapitaal ligt de uitweg uit de crisis in de massale vernietiging van productiemiddelen en in een verscherpte uitbuiting van de arbeidskrachten. Dat is wat de werkers en volkeren van de wereld momenteel meemaken. In een diepe en globale crisis zoals die van vandaag kan deze fase lang duren, want de "oplossingen" van het kapitaal creëren interne tegenstellingen. De duizelingwekkende toename van de werkloosheid, de loonsverminderingen en de vernietiging van de sociale bescherming ondermijnen voor de werkende massa's elk perspectief op een verhoogde koopkracht. Het antisociale offensief zal waarschijnlijk de crisis van overproductie nog verergeren en kan in de komende jaren leiden tot een deflatieperiode. Het gebruik van "keynesiaanse" recepten voor openbare investeringen zou weinig effect hebben en door de veralgemeende crisis van de openbare financiën na de reddingsoperatie van de financiële wereld zou zelfs deze manoeuvreerruimte beperkter zijn dan tijdens de crisis van de jaren dertig. Uiteindelijk was het niet dankzij de *new deal* dat de crisis van de jaren dertig overwonnen werd, maar dankzij de militaire productie voor de Tweede Wereldoorlog.

9. Wij moeten een belangrijke les uit de crisis trekken. De massale tussenkomst van de staten heeft de sociaaldemocratische mythe doorbroken dat de kapitalistische globalisering de kapitalistische staten "onmachtig" gemaakt heeft. De opeenvolging van een liberale en een interventionistische politiek beantwoordt aan de objectieve behoeften van de kapitalistische monopolies in een gegeven periode. Naargelang van de behoeften worden de sociaaldemocratische partijen profeten van de markt, zoals wij de voorbije jaren konden vaststellen, of kunnen de liberale partijen verwoede interventionisten worden, zoals we sinds 2008 vaststellen. Hun gemeenschappelijke trouw aan het kapitalistisch systeem dicteert de oriëntatie volgens de behoeften van het kapitaal. Of nu sociaaldemocratische partijen of liberale (of beide) aan de macht zijn, het doel van het kapitaal blijft altijd hetzelfde: de terugval van de winstvoet beletten en de reproductie van het kapitaal op grote schaal verzekeren. Marx en Lenin hebben meer dan ooit gelijk: de echte machthebbers in de "democratische" bourgeoisstaten zijn de grote monopolies.

10. De economische crisis lokt diepe politieke crisissen uit binnen de heersende klasse. Geconfronteerd met het groeiend verzet van de werkende massa's in Griekenland, Portugal, Frankrijk, . breidt de Europese Unie haar repressie- en controlemiddelen uit. Om de dictatuur van de monopolies op te leggen, nemen de regimes van de bourgeoisdemocratie voortdurend antidemocratische maatregelen. De zogenaamde "oorlog tegen het terrorisme" wordt vooral gebruikt om zich tegen de interne vijand te beveiligen. De verworvenheden van 1945 worden systematisch ondermijnd en ontmanteld, racisme en nationalisme worden gepropageerd. Zo richt de kapitalistische staat zich steeds meer op zijn essentiële rol, zijn rol als laatste bolwerk tegen het volksverzet. Aanslagen op het stakingsrecht en op de elementaire democratische rechten en uitzonderingswetten worden de regel.

De anticommunistische campagnes tegen verschillende communistische partijen in Centraal- en Oost-Europa en de pogingen om met allerlei leugens de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog te herschrijven, dienen eveneens de antivolkse politiek van het imperialisme. Beweren dat communisme en fascisme beide verantwoordelijk waren voor miljoenen oorlogsslachtoffers, is een voorwendsel om de huidige tegen de arbeiders gerichte, xenofobe en militaire politiek te legitimeren. Deze politiek beleefde haar meest

extreme toepassing onder het fascisme. De aanvallen komen niet alleen van de traditionele - en vooral dan van de sociaaldemocratische - partijen; ook van opportunistische rechtse en zelfs "linkse" groepen komen er steeds meer provocaties.

11. De crisis versterkt de tegenstellingen tussen de grote imperialistische krachten en versnelt op lange termijn de veranderingen in de krachtsverhoudingen binnen het imperialistisch wereldsysteem. De imperialistische machten zijn concurrenten in de strijd voor de verdeling van de wereld. Ze zijn concurrenten in de strijd om de controle over grondstoffen en goedkope arbeidskrachten, markten, investeringen, invloedssferen en strategische gebieden. De Europese exportlanden trekken voorlopig een zeker profijt uit de verzwakking van de euro, wat de tegenstellingen met de Verenigde Staten versterkt. De voornaamste zwakte van de Verenigde Staten is immers de handelsbalans die een enorm tekort vertoont, een tijdbom voor de positie van de dollar en voor de monetaire wereldverhoudingen.

De crisis leidt ook tot de verscherping van de tegenstellingen tussen de grote Westerse imperialistische centra en Japan, enerzijds, en de opkomende machten, zoals China, Rusland, Brazilië, India en Zuid-Afrika, anderzijds.

Dat neemt niet weg dat de imperialistische machten zich aaneensluiten voor de verdediging van hun fundamentele belangen, voor de verdediging van de kapitalistische en imperialistische wanorde. Ze verenigen zich om de volkeren en naties van de wereld te onderdrukken en hen de lasten van de crisis te doen dragen. Zo werken het agressieve NAVO-blok en Rusland onder het mom van de strijd tegen het "internationale terrorisme" samen in de strijd tegen de bewegingen voor nationale bevrijding.

De Verenigde Staten vechten voor het behoud van hun positie als supermacht en bedienen zich van de NAVO om hun geallieerden mee te trekken in hun wereldoverheersingstrategie. De NAVO-top zal in november 2010 officieel de nieuwe strategie goedkeuren, die het interventiegebied uitbreidt tot de hele wereld. Dat zal gepaard gaan met een verplichting voor de lidstaten om hun militaire uitgaven op te voeren.

12. De crisis versterkt de militarisering en de oorlogsfactoren stapelen zich op. In het Midden-Oosten volgen de Verenigde Staten dezelfde militaire strategie om de totale controle over de grootste petroleumreserves van de wereld te krijgen, zodat ze eveneens de energiebronnen van hun voornaamste concurrenten, vooral van China, kunnen controleren. De Amerikaanse regering en het Pentagon concentreren steeds meer oorlogsmateriaal in de nabijheid van Iran. Zo liggen in Diego Garcia duizenden conventionele bommen opgestapeld die zich diep in de grond kunnen boren om ondergrondse installaties te vernietigen. Iran wordt zonder het minste bewijs ervan beschuldigd dat het probeert nucleaire wapens te produceren. Hetzelfde scenario werd gebruikt in de aanloop van de agressie tegen Irak. De Verenigde Staten blijven de zionistische staat Israël steunen en beschermen en oefenen druk uit op Syrië opdat het zijn anti-imperialistische rol in de regio opgeeft.

De landen van Latijns-Amerika zijn bezorgd over de toename van het aantal militaire basissen en oorlogsschepen van de Verenigde Staten in hun regio. De Verenigde Staten streven naar de controle over de economische grondstoffen en de markten en verzetten zich tegen de sociale ontwikkeling die resulteert uit regionale integratie-initiatieven zoals het ALBA. Ze zijn een constante bedreiging voor de vrede en de stabiliteit in de regio.

De enorme rijkdommen van Afrika blijven het voorwerp van de hebzucht van de imperialistische machten. De Verenigde Staten versterken er hun militaire aanwezigheid en trachten er hun commandopost AFRICOM te installeren.

De positie van de Verenigde Staten op het gebied van kernontwapening is van het begin tot het einde schijnheilig. Ze ontdoen zich van een duizendtal verouderde ballistische raketten, maar ze hebben er nog altijd ongeveer 8.000. Washington weigert te beloven om nooit als eerste atoomwapens te gebruiken of om nooit atoomwapens te gebruiken tegen landen die er zelf niet over beschikken. Het beroept zich op uitzonderingen, zoals Iran en de Democratische Volksrepubliek Korea. Intussen kent Obama belangrijke fondsen toe voor de modernisering van operationele atoomwapens en wordt de productie van de *mini-nukes* voortgezet. Het doel: het behoud van de militaire alleenheerschappij van de Verenigde Staten, vooral op het gebied van massavernietigingswapens. (De Verenigde Staten staan in voor 45 % van alle militaire uitgaven ter wereld.) Economisch verzwakt, versterken de Verenigde Staten zich, samen met hun bondgenoten van de NAVO, op militair gebied.

13. De huidige crisis is zo diep dat de meerderheid van de wereldbevolking nog meer in onduidelijke situaties wordt gedreven. Tegenover de snelle verslechtering van het imperialistisch systeem en de groeiende ellende van de volkeren van de wereld blijft de socialistische maatschappij het enige waardevolle alternatief. Het kapitalistisch systeem kan niet worden opgeknapt door een paar kleine hervormingen, door een schijnregulering of door een paar sociaaldemocratische accenten. De kapitalistische maatschappij kent maar één wet, die van de maximale winst voor het kapitaal. Alle fundamenteën van dit systeem moeten door een revolutie worden onderuit gehaald. Dat houdt in dat de kapitalistische eigendom wordt afgeschaft en de essentiële en geconcentreerde productiemiddelen worden gesocialiseerd en dat er een centrale planning van de economie komt onder leiding van een socialistische staat in handen van de werkers. De socialistische economie zorgt voor een harmonieuze en egalitaire verdeling van de geproduceerde rijkdom en verzekert dat alle levensbehoeften van het volk, zoals de gezondheidszorg, het onderwijs en de sociale zekerheid, gratis en volledig openbaar zijn. De socialistische economie is gebaseerd op een andere macht, die de macht van de monopolies zal omverwerpen en nieuwe volksinstellingen zal opbouwen. Op deze basis kunnen zich internationale samenwerkingsverbanden ontwikkelen.

14. De socialistische landen, die helemaal niet verantwoordelijk zijn voor de kapitalistische wereldcrisis, kunnen aan een gestaag ritme verder groeien. Zelfs indien ze geconfronteerd worden met complexe en moeilijke situaties, zoals de blokkade van de Verenigde Staten, zijn ze het beste geplaatst om de impact van de crisis voor hun bevolking te verminderen. Dat toont op een overweldigende manier de superioriteit van het socialisme tegenover het kapitalisme aan. De progressieve regeringen van Venezuela, Bolivia, Ecuador en andere Latijns-Amerikaanse landen gaan in op de uitdaging om te bewijzen dat hun anti-imperialistische politiek en hun regionale samenwerking zelfs in deze crisisperiode een sociaal voordeel genereren.

15. Het proletariaat en de volkeren van de wereld verzetten zich en strijden op vele verschillende manieren tegen de verslechtering van de levensvoorwaarden veroorzaakt door de economische en financiële crisis, door de escalatie van de imperialistische plunderingen en door de agressieoorlogen.

De monopolistische bourgeoisie in de imperialistische landen voert een verwoede strijd tegen het proletariaat en drijft het proletariaat tot verzet. De stijgende werkloosheid, de uitholling van de sociale voordelen en de verslechtering van de levensvoorwaarden leiden tot een toenemende ontevredenheid en tot een groeiend protest.

De volkeren in de onderdrukte landen, die steeds heviger worden uitgebuit en onderdrukt, verzetten zich op verschillende wijzen tegen de imperialistische machten en hun plaatselijke knechten.

De context van de crisis, vol gevaar voor en risico op reactionaire aanvallen, schept eveneens gunstige objectieve voorwaarden en mogelijkheden, die de communistische partijen moeten grijpen om de zaak van het proletariaat en van andere lagen van de werkende bevolking te behartigen, om de strijd voor een betere wereld, zonder onderdrukking en uitbuiting, te doen vooruitgaan

De taakomschrijving van de communistische partijen

1. De veralgemeende crisis van het systeem verplicht de communistische partijen om ten volle de rol van voorhoede van de arbeidersklasse op zich te nemen. Ze moeten hun verantwoordelijkheid nemen in het mobiliseren, organiseren en oriënteren van de uitgebuite massa's. Ze moeten de oorsprong van de groeiende ellende aantonen en de massa's doen vooruitgaan op de weg van de socialistische revolutie.

2. Om deze taken te realiseren moeten de communisten de gelegenheden die zich voordoen, aangrijpen. Teruggrijpen naar routine is uit den boze. Ze moeten gebruik maken van de gelegenheid om bolsjewistische partijen op te richten, uit te bouwen en te versterken. Alleen in het vuur van de klassenstrijd kunnen ze ervaringen opdoen en zich harden.

3. De onderdamping in de klassenstrijd is een uitstekende gelegenheid om nieuwe generaties van kaders te vormen. Een groot deel van de huidige jeugd, en zeker de generatie die de anticommunistische golf van na 1989 meegemaakt heeft, heeft nooit een dergelijke belangrijke en ernstige crisis gekend. Nu moet ze zich voorbereiden om in de komende decennia haar revolutionaire rol te vervullen.

4. Voor elke communistische partij is het een uitdaging om een diepe kennis en een marxistische analyse van de crisis van het systeem te vergaren. De werken van Marx en Lenin zijn verrassend actueel om de diepe oorzaken van de huidige crisis te begrijpen en om een socialistisch alternatief te formuleren.

5. Jonge of zwakke partijen hebben nu een uitstekende gelegenheid om de banden met de massa's te versterken. De marxistisch-leninistische theorie moet de leidraad zijn voor de praktijk. Van het werk van de communisten onder de massa's, vooral in de klassenstrijd, hangt af in welke mate de bewustwording wortelt en groeit. De massa's leren van de strijdervaring. De communisten moeten tussenkomen in elke strijd en hierbij uitgaan van de eisen van de werknemers. De communisten moeten een volledige eisenbundel voorstellen die gebaseerd is op de behoeften van de werkers. De machthebbende klasse heeft haar rijkdom vergaard op de rug van de werknemers en blijft zich nog onophoudelijk verrijken, zelfs gedurende de crisis. Om de strijd te ontwikkelen is het belangrijk eisen te formuleren die het gewicht van de crisis op de schouders van de grote fortuinen en de grote kapitalisten leggen.

6. In de strijd moeten de communistische partijen het perspectief van het socialisme aanbieden. De communisten moeten eisen naar voren schuiven waarvoor de werkers momenteel bereid zijn te vechten, maar die de werkers tegelijkertijd oriënteren naar het socialisme. Die eisen moeten breken met de logica van het kapitalisme, het politiek bewustzijn verhogen en een eenheid smeden binnen de klasse. Het is van het allergrootste belang om de strijd een politiek karakter te geven en om de werknemers tot het besluit te brengen dat grondige veranderingen op het niveau van de macht nodig zijn om te kunnen genieten van de rijkdom die zij produceren. Elke strijd moet dienen om de klassensolidariteit uit te breiden, om bondgenootschappen te creëren en om verdeeldheid, racisme, bourgeoisnationalisme en gele vakbonden te bannen.

De communisten moeten vooral reageren tegen de bourgeoispropaganda die het klassenverbond wil doen aanvaarden om "de natie te redden". Voor de bourgeoisie betekent "de natie redden" de belangen van het kapitaal redden en die belangen staan lijnrecht tegenover die van de arbeidersklasse.

7. Het is belangrijk om het moreel van de troepen te steunen. De communisten moeten aanvoelen waarvoor de massa's zich willen inzetten en zo kleine overwinningen behalen. Ze moeten onophoudelijk strijden voor onmiddellijke verworvenheden, voor maatregelen die de zwaarte van de problemen verminderen en verlichting brengen. Die maatregelen moeten afgedwongen worden door de kracht van de beweging. De arbeidersklasse zal strijdbaar worden naarmate de strijd perspectieven biedt om het kapitalistische kader te doorbreken en de bourgeoismacht te bedreigen.

8. Voor de communistische partijen dient het parlementaire werk om de strijd beter te ontwikkelen. Elke fundamentele verandering hangt immers af van de mobilisatie van de massa's. Onder het kapitalistisch systeem kan men weliswaar hier en daar sociale overwinningen boeken, maar alleen door het ontplooiën van de klassenstrijd. Men moet niet rekenen op de parlementen, maar buitenparlementaire bewegingen ontwikkelen.

9. De communisten moeten bijzondere aandacht schenken aan de versterking van hun partijen. Dat betekent nieuwe leden werven, overtuigen en organiseren. De rol van de communistische krant als werkinstrument bij de massa's is onvervangbaar, maar er moeten ook meer elektronische communicatiemiddelen gebruikt worden om het propagandawerk te kunnen voeren en de netwerken te kunnen uitbreiden.

10. Het werk onder de massa's betekent een versterkt engagement in de vakbonden en in de andere massaorganisaties van de arbeidersklasse.

11. De communistische beweging moet lessen trekken uit de opbouw van het socialisme in de landen van Oost-Europa; ze moeten die opbouw en de permanente noodzaak van het socialisme verdedigen. De communisten moeten offensief reageren op de anticommunistische campagnes, die samengaan met een leugenachtig herschrijven van de geschiedenis. De communistische partijen moeten met al hun krachten de historische socialistische verworvenheden van de twintigste eeuw verdedigen en de imperialistische leugens ontkrachten die deze ervaringen door het slijk sleuren om komaf te maken met de communistische beweging.

12. De communistische partijen moeten zich op alle fronten verzetten tegen imperialistische agressies tegenover de volkeren. Ze moeten zich vooral verzetten tegen de rol van de NAVO en tegen de groeiende militaire dreigingen, die tijdens de volgende

top van deze terroristische organisatie in een nog agressiever "strategisch kader" zullen worden opgevoerd.

13. De tijd is rijp om vooruit te gaan in de ontwikkeling van gemeenschappelijke internationale campagnes. Dat vraagt een nog grotere samenwerking van de communistische partijen op internationaal niveau. Tijdens de klassenstrijd moeten de communistische partijen de actieve solidariteit ontwikkelen en gemeenschappelijke ordewoorden zoeken. Ze moeten actief deelnemen aan de internationale campagnes die worden gevoerd, zoals de campagne *Free the Cuban Five* en de campagne voor de terugtrekking van de troepen uit Irak en Afghanistan.

Brussel, 14-16 mei 2010

[\[1\]](#) Het Internationaal Communistisch Seminarie ging dit jaar door te Brussel van 14 tot 16 mei 2010. Het thema luidde: "De gevolgen van de crisis en het optreden van de communistische partijen". Het seminarie verenigt ieder jaar een vijftigtal communistische partijen en arbeiderspartijen uit de hele wereld.